

De wisselwoningen in Krewerd. Beeld Onix NL

Onix NL bouwt kleine biobased schuren als tegenreactie op saai wisselwoningen in het aardbevingsgebied

Hanna Veltman | Gepubliceerd: om 06:00

Gronings architectenbureau Onix NL bouwde in het hart van het aardbevingsgebied een piepklein dorp van vier wisselwoningen en een schuur. Het biobased ontwerp verwijst naar lokale boerderijen, en hoeft - wat architect Haiko Meijer betreft - niet tijdelijk te zijn. 'Wie weet blijven ze staan, dan moeten ze daar kwalitatief goed genoeg voor zijn.' De eerste bewoners kunnen ieder moment hun intrek nemen.

Door het hele aardbevingsgebied staan 'wisselwoningen'. Dit zijn tijdelijke huizen waar mensen wonen totdat hun huis is versterkt. Vaak zijn deze semipermanente woningen snel gebouwde, identiteitsloze blokkendozen.

In het Groningse Krewerd, een wierdedorp dat midden in het aardbevingsgebied ligt, willen de 75 inwoners het anders doen. Ze grijpen de versterkingsopgave met twee handen aan om hun dorp toekomstbestendig te maken. Een van de uitgangspunten van 'Experiment Krewerd', zoals het initiatief heet, is dat 'het vertrouwde eigen karakter' van het dorp blijft behouden.

Wisselwoning in Krewerd. Beeld Onix NL

Minidorpje

Bijna alle woningen in Krewerd moeten versterkt worden. Daarom ontwierp Haiko Meijer, medeoprichter van Onix NL, een klein stedenbouwkundig plan met vier wisselwoningen en een schuur. Samen vormen ze een minidorpje op een oude weide. De woningen hebben allemaal een eigen tuintje, maar de bedoeling is dat er ook een voedseltuin voor het dorp ontstaat. Alle woningen zijn zo geplaatst, dat vanuit ieder huis vrij uitzicht is over het platteland. Tussendoor kunnen mensen 'scharrelen', zoals Meijer het noemt.

De constructie van de vijf gebouwtjes is uitgevoerd in CLS-houtskeletbouw en is demontabel. Ook de gevels zijn van hout gemaakt. Voordeel van hout is dat het niet alleen duurzaam is, maar ook aardbevingsbestendig. De woningen met pindakten vormen een groot contrast met de beruchte tijdelijke blokkendozen op het Groningse platteland.

Wisselwoning in Krewerd. Beeld Onix NL

Oldambtster boerderijen

Meijer legt uit dat de kapwoningen subtiel naar Oldambtster boerderijen verwijzen, een typologie die veel in de omgeving te vinden is. Zulke boerderijen bestaan uit een smal maar hoog voorhuis dat eindigt in een brede, lage schuur. Het tussenstuk, waar breedte en goothoogte verspringen, heet een krimp. Dat verbindende deel inspireerde Meijers ontwerp.

De wisselwoningen in Krewerd. Beeld Onix NL

Want net als bij een krimp, kun je een extra volume toevoegen aan de zij- of voorkant van de wisselwoningen. Dit volume kan zowel groter of kleiner zijn dan het bestaande huis. Die makkelijke uitbreiding is mogelijk door het simpele houten skelet.

Wisselwoning in Krewerd. Beeld Onix NL

Maar ook de vormtaal lijkt enigszins op de Groningse typologie. Bij de ene woning loopt het puntdak tot de grond door, bij de andere blijft het op veilige hoogte. Alle denkbare variaties hiervan zijn mogelijk. 'Je kan dit huisje heel goed met een ander materiaal invoegen tussen een Oldambtster boerderij aan het lint.'

Tijdelijk?

De woningen zijn gebouwd met het idee dat ze tijdelijk blijven staan, al kunnen ze prima permanent worden bewoond en zelfs worden aangepast aan wensen van (toekomstige) bewoners. Is het laten staan van de huizen niet de logische oplossing, al helemaal gezien de huidige woningnood en duurzaamheidsopgave? Als het aan Meijer ligt wel. 'Waarom zou je het weghalen als de buurt erachter staat?' Daarnaast voldoet het buurtje aan het bouwbesluit.

“Waarom zou je het weghalen als de buurt erachter staat?”

— Haiko Meijer, Onix NL

Het enige probleem: de groep woningen ligt niet in binnendorpsgebied, maar op provinciegrond – strak tegen het dorp aan. Het is een stuk lastiger om agrarisch land buiten de dorpsgrenzen te bestemmen voor woningbouw dan dat het daarbinnen zou zijn. Meijer zoekt dan ook medewerking van zowel de provincie als de gemeente om de dorpsgrens te verleggen om vervolgens een bestemmingsplanwijziging door te voeren.

Mochten de woningen niet in Krewerd blijven staan, dan zijn ze volledig demontabel en elders te installeren. 'Het is tijdelijk zo lang het duurt.'

Wisselwoningen Krewerd. Beeld Onix NL

